САЛСКЫ ЫҺЫЫГА—ҮЧҮГЭЙ БЭЛЭМИ

Быныл, пятилетка бүтэһик сылыгар, биһиги ороЙуонмут хаһаайыстыбалара 3120 гектарга туорахтаах культуралары, 1070 гектарга күэх ыһыыны, 66 гектарга хортуоппуйу уонна аҕыс гектарга оҕоруот аһын ыһар былаанныахтар. Биир гектартан ортотунан туорахтаах культуралартан 7,3, хортуоппуйтан 70, оҕоруот аһыттан 120 центнер үүнүүнү ылаар соруктаахтар.

Сиргэн былааннаах үүнүүнү ылыы кыһыҥҥы агрономическай дьаһалларыгар олоххо киллэриллэн улахан тутулуктаах. Маныаха сорох хаһаайыстыбалар хас сылларга айы саалы ыһыыга эрдэттэн тэрээһиннэхтэрин балаһаҥнаһыыны таһаарбаттар. Саас иризһин саҕана, хаһан ыһыы үлэтэ саҕаланара буоларын кэлбитин эрэ кэтиэ, сорох үлэлэри үрдүкэн-аннынан ыыппыта буолаллар. Ол түмүгэр үүнүүнү ылыы, биллэн турар, ноҕотох буолар. Холобур, аастыт сылга туорахтаах культуралартан үүнүүнү ылыы былаана туолбатаҕа, оттон хортуоппуйтан, оҕоруот остатыттан хас сылларга быстэр намыһах үүнүүнү ылабыт.

Биллиҥҥи туругунан ноҕуом таһыыта 40 быырһыан туолла. Ити иһигэр былааннарын Карл Маркс аатынан колхоз 60, Эрилик Эристиин аатынан колхоз 62, совхоз 30 быырһыан, онтон Ленин аатынан колхоз баара-суоҕа алта быырһыан толорон иһэллэр.

Ыһыыга бастыҥ хаачыстыбалааах сиэмэнэн толору хааччыныыны бу бастаҥы уочараттаах кэрдэбүл. Хаҥнык сиэмэни ыһыаҥ — онтук үүнүүнү ылыаҥ диэн мээнэҕэ этиллибэт. ОроЙуонҥа биллигин баар сиэмэттэн 28 эрэ быырһыана, Ленин аатынан колхоз сиэмэ үчүгэй кондиционнаах, Калинин, Карл Маркс аттарынан колхоз уонна Субуруускай аатынан совхоз сиэмэлэрин ыраастаһыыны 85 %-ҥа диэри саҕалыы иликтэр. Карл Маркс аатынан колхоз уонна совхоз сиэмэ ыраастыыр «ОС — 3» массыыналара алдьанан туралларын. Совхоз «Сельхозтехника» отделениетиттэн биир итинник сиэмэ массыынаны ылыахтаҕаһын ылбанна олорор.

Быйыл хортуоппуй сиэмэтинэн хааччыныыга ордук ыарахан балаһыанньа үөскээтэ. Бу туһунан күһүҥҥүттэн ыла бэрт элбэх кэпсэтии буолла да хаһаайыстыбалар салайааччыларэ быһаарыылаах дьаһаллары ылбатылар. Ол түмүгэр Ленин аатынан колхоз бунатын да сиэмэтэ суох олорор. Эрилик Эристиин аатынан колхоз 32 оннугар 22 тонна, совхоз 48,5 оннугар 12,8 тонна сиэмэлээхтэр. Ыһыыга туттуллар тыа-хаһаайыстыбаннай массыыналар эрэмүөннэрин биир да колхоз эмиэ саҕалыы илин.

Бу күннэрдээҕи утаҕытыллыбат сорудуһан ыһыыга бэлэминниккэ баар итэҕэстэри туоратыыга түргэн дьаһаллары ылыы буолар. Туох ханнык иннинэ сиэмэни ыраастаһыыга, хортуоппуй сиэмэтин булууга, техниҥа оремүөнүгэр уонна ноҕуому таһыыга үлэни күүскэ тэриллэхтээх. Сорох хаһаайыстыбалар звеноларын тэрийэ иликтэр. Онон бу күннэргэ бурдугу, хортуоппуйу үүнэригэ идэтийбит механизированнай звеноларын тэрийэн, звено составыгар киирбит дьону түмэн, агрокруһоктарга агротехника бастыҥ ньымаларын үөрэтии ыытыллыахтаах. Звеноводтарынан опыттаах механизатордары анаталыыр наада.

Биир боччумнаах соруһунан наада буолар уматыгы, оҕуруохтуур матырыйаалларын тиэйиини нүүскэ ыытыы буолар. Онон бу хаамбыт ныгыас бириэмэ иһигэр ыһыыга бэлэмнэнии бары дьаһалларын олоххо киллэригэ сүрүн ныһамньыны ууруу кэрдэнэр.

БАРЫ ДОЙДУЛАР ПРОЛЕТАРИЙДАРА, ХОЛБООНУҤ

САҤА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУНААҔЫ КОМИТЕТЫН УОННА ҮЛЭЛЭЙЭЭТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчинского районного комитета КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

№ 31 (3831) | 1970 сыл. Кулун тутар 12 күнэ ЧЭППИЭР | Тахсара 39-с сылга Сыаната 2 харчы

ҮЛЭ ТЭРИЭХТЭТЫГАР

ИЛИИ ТУТУУРДААХ

Мырылаҕа Конон Семеновы тимиргэ, маска бэрт дьоҕурдаах уус быһыытынан билэллэр. Уол иккис сааһастыттан абылаҥныт эссэ биир идэлээх. Ол—булчут идэтэ.

Оронньор быйыл сэттэ уон түөрдэ. Онон кыайан ыраах сирдэриҥэн тэлэһийэн бултаабат. Ол эрээри илии тутуурдаах, өттүк харалаах—атыырдаах тыһы бөрөнү олордо. Мин атыыр бөрөнү олорбут сураҕын истэн Кононҥо дьиэтигэр тиийэ сылдьыбытым. Оронньор балтараа метр усталаах нарымаҥы көрдөрбүтэ уонна эссэ иккиэ бөрө куота сылдьалларын туһунан күлэ-үөрэ кэпсээбитэ. Маҥнай саас бикрдэстэрин эмэ үктэтэр саһаалаах.

Үрүҥ илгэ дэбилийэр

Совхоз Соловьевтаҕы отделениетыгар 174 ыһах тороотө. Урут хайа да дьыл бу комигэр иппиччэ элбэх ыһах ыарпатаҕа. Аны туран күн аҕыһын 2600, төрөөбүт ыһах аҕыһын тиксэриниэн 18-тыы кг көбиһөрбө оҥоһуллар. Ити түмүгэр үүт валовой ыаҥын олуннүү ыйдаҕы былаана 137,7 быырһыан толорулунна.

Отделение ити ситиһиилэригэр Таастаах ыччат-комсомольскай фермата былааны таһынан ыл-быт 1454 кг үүтүнэн кыттыыта. Маҥнай үлэлии ферма старшайа Александра Ефимова, дойдуласпыттар Евдокия Батарина уонна Мария Белых үүт ыаҥын мастардарын быһыытынан оройуон үрдүнэн биллэллэр. Киниилэр үһүөн фермаҕа орто оскуолаттан кэлбиттэрэ, маннык-сыт үлэтиттэн бэйэлэрин дьоллорун, бар-дьоҥнорун махталын булбуттара, партиҕа үһүөн биирдэ киирбиттэрэ. Бу күлун тутар 20 күнүттэн эмиэ үһүөн биирдэ үрдүк төрөөххө киирэргэ бэлэмнэнэ бараары сүрүлэрэ көтөҕүллэ сылдьаллар.

Оттон солбуйааччылара хайыы-үйэ кэллилэр. Ол—орто оскуоланы былырыын саас бүтэрбит Лина Кривошапкина уонна кини дьүөгэлэрэ Валя Сибирякова, Надя Массаева. Таастаах ферматын аата урут Шура, Дуня уонна Маша [illegible] киэркэйбитин күрдүк аны кинилэр [illegible]

[illegible]ОНОВ.

Мугудайтан биллэрэллэр

Икки киилэ үрдээтэ

Юбилейнай сыл икки ыйдарыгар Калинин аатынан колхоз маннык-сыттара биирдии ыһахтан 109-туу кг үүтү ыларга ситтилэр. Ити аастыт сыллардаахтан 2 кг-нан үрдүк. Оттон государствоҕа үүтү атыылааһын маҥнайгы кварталлаах былаана 100,9 быырһыан туолла.

Ыанньыксыттар Е. П. Захарова, У. Б. Сивцева уонна Е. Д. Пермякова биирдии фуражнай ыһахтан 158 — 173 кг үүтү ыллылар.

Эти туттарыы үс ыйдаах сорудаҕа 196 быырһыанынан толорулунна. Бу быллырыыҥҥы көрдөрүүтээҕэр өрдүк.

Оройуон Советыгар депутакка кандидат

НИКОЛАЕВ АЛЕКСАНДР ЕГОРОВИЧ

А. Е. Николаев 1921 сыллаахха II-с Маалтааны нэһилиэгэр Орджоникидзевскай оройуонҥа дьадаҥы баайынай көрҥэнигэр төрөөбүтэ. 1942 сыллаахха Якутскай-дааҥы тыа хаһаайыстыбатын техникумун бүтэрэн агроном идэтин ылбыта.

Александр Егорович бойотин үлэтин бастаан 1939 сыллаахха Орджоникидзевскай оройуонҥа үп салаатытар бухгалтерынан, райуполкомнаҕа агеныкан үлэлээһиннэринэн саҕаламмыта. 1942 сыллаахха үөрэҕин бүтэрэн тахсан дойдутугар тыа хаһаайыстыбатын отделын агрономунан үлэлээбитэ.

1945—1951 сс. Ким оройуонугар райсовет тыа хаһаайыстыбатын отделын кылаабынай агрономунан анаан үлэлии. Онтон ити оройуонҥа тыа хаһаайыстыбатын отделын сэбиэдиссэйинэн өрө тахһарыллар. 1953 сыллаахха Москваҕа МТС директорын курсугар үөрэххэ ыытыллар. 1953—1954 сс. Чурапчы оройуонугар МТС-ка кылаабынай агрономунан үлэлии. 1954—1955 сс. Томпо оройуонугар тыа хаһаайыстыбатын отделын сэбиэдиссэйинэн, онтон 1955—58 сс. Таатта оройуонугар МТС директорынан, ити кэнниттэн Петр Алексеев аатынан колхоз председателинэн үлэлии.

1959—1961 сс. Якутскай совхоз киин диспетчерскай уһаайбатыгар директору солбуйаччынан үлэлии. 1961—1964 сс. тыа хаһаайыстыбатын Министерствотын соҕотоҕоҕо управлениетын старшай инспекторынан, онтон 1969 сылга диэри Якутскэйдааҥы тыа хаһаайыстыбатын техникумун учебнай-производственнай отделыгар директору солбуйаччынан үлэлээбитэ. Аастыт сылтан ыла Чурапчыга «Сельхозтехника» оройуоннаҕы холбоһугун управляющайынан үлэлии.

Александр Егорович Николаев «1941—1945 сс. Аҕа дойду сэриитигэр килбиэннээх үлэтин иһин» медаллыынан наҕараадаламмыта.

Оройуон Советыгар эбии быыбарга туруоруллубут депутакка кандидаты регистрациялаабын

Үлэһиттэр депутаттарын оройуоннаҕы Советыгар 24 №-дээх Улахан Күөллээҕи быыбардыыр уокурукка депутакка кандидатынан **НИКОЛАЕВ АЛЕКСАНДР ЕГОРОВИЧ**, 1921 сыллаахха төрөөбүт, ССКП чилиэнэ, «Сельхозтехника» оройуоннаҕы холбоһугун управляющайынан үлэлиир Сылан нэһилиэгин Улахан Күөллээҕи өрө садыы үлэһиттэрин уонсай мунньаҕынан бигэ санаанан туруоруллубутун ускуруктаабы быыбардыыр комиссия 1970 сыл кулун тутар 9 күнүгэр регистрациялаата.

Уокурунтаабы быыбардыыр комиссия.

Кубаҕа улахан экономическай суолталааах сорук—сахарнай тростинаны хомуйууну механизациялаабын—быһаарыллар. Биһиги Куба инженерэ Роберто Эндерсон бырайыагынан оҥоһуллубут саҥа комбайн боруобалаһар.

СНИМОККА: Камагуэй провинциятын плантацияларыгар саҥа комбайн сахарнай тростинаны хомуйуутта үлэлиир.

Н. ЧИГИРЬ фотота. ССТА фотохрониката.

Партийнай олох

КОММУНИСТ ШОФЕР—ИИТЭЭЧЧИ УОННА ТЭРИЙЭЭЧЧИ

Сүбүрүскэй аатынан совхоз Кытаанахтааҕы отделениетын шоферын Николай Васильевич Потапповы оройуон үгүс механизатордара үчүгэй үлэһиттэрэ үчүгэйдик билэллэр. Кини 1958 сылтан ыла 12 сыл устата, биир да аварията, хаһыытаа да сэмэтэ суох үлэлээн кэллэ.

Бу күннэргэ отделение рабочайдара аан дойду пролетариатын улуу сирдьитэ В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылын туолар юбилейын үлэҕэ үрдүк ситиһиилэринэн көрсөргө соруктанан айымньылаахтык үлэлииллэр. Николай Васильевич бу юбилейы эмиэ саҥа ситиһиилэрдээх көрсөргө соруктанар. Кини 1969 сылга 30 тыһыынча километр ониугар 37100 км айаннаан, былаанын 123,6 бырыһыан толордо. Николай Васильевич сэмэй үлэтинэн, үчүгэй дьиссипилиинэтинэн, ииттэр-ойдотор үлэҕэ дьулуурунан нэһилиэнньэ ытыктабылыгар, чиэстиир биир бастыҥ механизатора. Ааспыт сылга отделениетааҕы местком председателинэн талылынан үчүгэйдик үлэлээбитэ. Оттон быйыл, юбилейдаах сылга, партийнай тэрилтэ секретарынан быһыт бардаанан үлэлиир.

Бу эппиэттээх үлэҕэ Кытаанах отделениетын коммунистара кинини итэҕэйэн, эрэнэн туруорбуттара. Ол үрдүк итэҕэли толорор иһин бары дьоҕурун ууран үлэлиир. Билигин кини аҕардас автомашинатынан эрэ түбүгүрбэккэ, бүтүн нэһилиэк, отделение үлэтин-хамнаһынан бириэмэтин сатаан туһанан дьарыктаныар, үгүс тэрийэр үлэни ыытар. Отделение рабочайдара сирдьит юбилейын көрсө бука бары социалистическай эбэһээтэлистибэ ылынан үлэлииллэр. Отделениеҕа политическай-агитационнай үлэ былааннаахтык ыытыллар буолла. Кыһыл муннуктар тэриллиилэр, агитпоходтар айанныыллар. Политинформатордар уонна политтэрийээччилэр анаммыт сирдэригэр үгүс ииттэр-ойдотор, политическай-массабай үлэни ыыталлар. Кордорон агитацияны тарҕатыы билэрдик тупсан иһэр.

Итилэр барыларга партийнай тэрилтэ, кини секретарын Н. В. Потапов быһаччы тэрийиитинэн, оройуонунан ыытылаллар. Маннан да атын үгүс көрүҥнээх ииттэр-ойдотор үлэ билэрдик тэрээхийдэ.

Партийнай тэрилтэ секретара буолуу, биирдэ санаатахха, олус эппиэттээх улахан эбээһинэс. Маныа не дуубаттан таба өйдөөн, партия ыытар политикатын киэҥ массаҕа тиэрдиигэ, коммунистартан үрдүк кордобуулу туруоруута үгүс үлэни ыытыы кордонор. Коммунист шофер Н. В. Потапов урут рядовой да коммунистнан сылдьан кииниэхэ сүктэриллэр партийнай соруктаахтара чиэстэнэйдик толороро, бары ыытыллар үлэҕэ активнайдык кыттара. Билигин маннайгы сүһүох партийнай тэрилтэ секретарын быһыытынан тэрийээччи, иитээччи буолан туран, кииниэхэ сүктэриллэр соруктары толоруута үлэтин үчүгэйдик саҕалааһынынан кэрэхсэниэн сөп.

А. МАКАРОВ.

ФИНЛЯНДИЯ. Турку куоракка Ауракату уулусса 15 нүөмэрдээх дьиэтин таһыгар манньык сурукаах мемориальнай плита ууруллунна: «В. И. Ленин бу дьиэҕэ 1907 сыллаахха ыраахтааҕылаах Россияттан эмиграцияҕа кэлбит кэмигэр сылдьыбыта».

В. СОБОЛЕВ фотота. СССТА фотохроникта.

В. И. Ленин айымньыларын үөрэтэллэр

С. А. Новгородов аатынан интернат-оскуола үрдүк үөрэхтээх педагогтара марксизм-ленинизм төрүттэрин үөрэтэр теоретическай семинарга тэрдүс сылын дьарыктаналлар.

1966—1967 үөрэх дьылыгар историческай материализмы үөрэппиттэрэ. Ол кэнниттэн дьылыгар научнай коммунизм проблемаларынан дьарыктаммыттара. Партийнай үөрэх бу сылыгар дьылтаҕына ыла В. И. Ленин төрөөбүтэ 100 сылын туолар юбилейынан сибээстээн, улуу сирдьит ... бопуруостар, көмө литератураны ыйыы, үлэ ордук ыарахан бопуруостарынан лекция, семинар кыттыылаахтарын түс байааныы конспектаныылара (үөрэтиллэр үлэттэн байааниттэн), чугастааҕы семинарга бэлэмнэниии, семинарскай занятие—урут туруорулла бут бопуруостарга кыттааччылар саҥааларын этэстэһыылара онтон ордук ыарахан бопуруостарга уорсай баһыгар, ити кэнниттэн салайааччы түмүктээһинэ.

В. И. Ленин үлэлэрин, атын матырыйааллары туһанан, билинигин кэми кытта сибээстии сатыы-

Народнай хонтуруол комитетыгар

Социалистическай бас билиини харыстааһыҥҥа эппиэтэ суох сыһыаннаһыы содуллара

Народнай хонтуруол оройуоннааҕы комитета масоомолпром систематыгар социалистическай бас билиини харыстааһыҥҥа эппиэтэ суох быһыылар тахсыбыттарын туһунан боппуруоһу дьүүллээтэ.

Масомолпром хонтуорatын салалтата (урукку директор Тыһалыгыаса Б. Г.) государственнай баайы-дуолу харыстааһыҥҥа эппиэтэ суох сыһыаннаһыыт, тэрийэр үлэни мөлтөппүт, материальнай эппиэттээх үлэһиттэртэн кордобуулу намтаппыт. Ол түмүгэр араас көрүҥнээх оростуоттар, ньочоотторор үгүстүк таһаарыллыбыттар. 1969 сылга, үүт уонна сүөгэй буорту буолуутун цилларбакка туран, 51 тонна сиинэй арыы буорту буолан иккистээн оҥоруута ыытыллыбыт. 1970 сылга ити арыыны аҕардас ыраастааһыныгар 5293 солк. ньочоот таксара күүтүллэр. Элбэх арыы буорту буолуута Бахсыга (маастар Терютин Н. И.) 6942 кг, Захарова Е. В. 3150 кг, Мындаҕаайыга (маастар Мыреева О. И.) 7939 кг, Чакырга (маастар Мордовская П. Е.) 7264 кг, Одьулуунга ... Голиковой ...

тарыллар сүөһүгэ 4 приемщик, 18 бостуук үлэлээбит. Приемщиктар бостуукатарга сүөһүлэрин актанан туттарбатахтар. Оттон масомолпром салалтата бу бостуукатары үлэҕэ ыларын туһунан ошооҕор бирикээс дааны таһаарбатах уонна киилэри кытта материальнай эппиэтинэс дуогабарын оҥорсубатах. Калин бостууктар сүөһүлэрин өлөрөн, туттаран бүтэрбиттэрин кэннэ, киилэргэ хамнастарын аҕан биэрэр хыһалҕаттан, манньык бирикээс устата «үлэлээбиттэригэр баҕарга» диэн бирикээс таһаарыллыбыт. Оттон Кытаанах отделениетыгар 395 сүөһүгэ бостуугунан үлэлээбит 2 киһиэхэ бирикээс олох да тахсыбатах.

Сорох бостууктарга кыахтарын таһынан наһаа элбэх сүөһүнү туттарбыттар. Холобур, Болтоҥоҕо бостууктаабыт А. А. Чыкырова 217 сүөһү сыһыарыллыбыт. Үгүс бостууктарыгар колхозтарга уонна совхозка эмиэ бостууктарынан эбэтэр сылгыһыттарынан үлэлии сылдьар толору коҥоруускалаах дьон анаммыттар. Киилэр итиччэ элбэх государство уонна сүтэрбит биир сүөһүтүн 1970 сылга булан олордо. Приемщик А. К. Филиппов биир сүөһү итэҕэһин бачча..га диэри аахса илик. Приемщик П. С. Брагаевтан биир сүөһү сүтэн өлөрүллүбүтэҕин, ол оннугар Н. С. Филипповка биир сүөһү ордук өлөрүллүбүтүн курдук учуокка көрдөрүллэ сылдьыллыбыта быйыл олунньу ыйга эрэ кэлэн чуолкайданна. Өлөрүллүөхтээх сүөһү барыта өлөрүллүбүтэ быһаарылынна.

Бостууктар туппут сүөһүлэрин ыйааһына өлөрүллүөхтэригэр диэри эбиллэриҥ оннугар ырыганнааһыҥҥа таһаарыллыбыт. Ол түмүгэр өлөрүллүбүт сүөһүттэн нуорматтан 16,64 центнер эт итэҕэһээбит. Оттон приемщиктар А. К. Филиппов 39,21 центнер, Н. С. Филиппов 14,78 центнер эти нуорматтан итэҕэс ылбыттар. Ити бириэмэҕэ сүөһүнү ааныы аһаппатахтан буолбут. Холобур, Хадаарга 304 сүөһү туттуллубут, онно биирдии сүөһүгэ күҥҥэ ортотунан баара-суоҕа 1,6 кг оту сиэппиттэр. Чурапчы киин приемнай пуунугар 1781 центнер эт оттоммуттан сүөһүгэ 447

Барыта — үөрэҕи билиини үрдэтиигэ

АЛАҔАР ырыс кылаастаах оскуолатын үөрэҕи билиитэ үрдүгэ суох. Холобур, билиитин туруутунан да ылан көрдөххө, сыл аҥарыныаҕы түмүгүнэн 84,8 бырыһыан. Маныаҕ баҕаһыаннытыгар тахсарга администрацин кодьүүстээх саҥа суоллары көрдүүр.

Оскуола туһааҕайдах уонна байҕалдах кэпэргэтиллибит көрүүтүн үстүн хаамсабыт. Эйигин истинэттин бастыҥ үөрэнээччилэр хаартыскалара одуулаһаллар... Быһата, оскуола бары киэргэтиитэ оҕолору үөрэххэ, түйгүн дьоспиниилэргэ, актыыбай общественниктар буолаллара, олох сайдыытын кытта тэҥҥэ атыллааҥ иһэргэ ыҥырыллар. Манна оҕолор үөрэниилэригэр үчүгэй, үрдүк таһымнаах үсүлуобуйа үөскэтиллэр. Оскуолалар ахтаннаах сылаас, ыраас, сырдык, ыраахтан тыаҕа буруллан бэртээхэй таралаҥмит, үтүөкэн биология, физика кабинеттара үлэлииллэр, аны ыраах тыла кабинетын тэрийэ сылдьаллар. Баалар манна оройуон үрдүкэн холобур буолар үлэлиир кэһиттэннэй учаастак, тыһыннаах муннук, оскуолатааҕы музей...

Аҕыйах хонуктааҕыта, үөрэҕи билиини үрдэтиини кэдьүүстээх буолааҕай диэн, оскуола администрациятыгар эрэ биир сонун дьаһаллы олохтооҕо.

Субуота киэһэ оскуола саалатыгар улахан эрэ котобуулттаан, бырааһынньыктаах быһыыга-майгыга Ленин мөҥүөннэн, юбилейнэй открыткаларга ыала турэн ыырбыттыта ылыһыллыбыт оҕолор — үөрэх ударниктара уонна ударник буолар иһин охсуһааччылар үлэ ударниктарын, түйгүннарын кытары көрсүһэр үөрүүлээх бичэргэ күһүүччилар. Тула — саасык сады саната, түүс маҥан фартуктар, бантиктар, тэтэрэр пионерскай халстаары, чаҕылыйа ыһарыйар октябренактар сулустара, комсомольскай значоктар. Манна баалар бу оскуолаҕа ырыс сыл иһэр «4», «5» сыаналарынан үөрэнэн кэлбит, бастыҥ общественница Лиза Мохначевская, VII кылаастан Лиза Местникова, V кылаастан Ира Бавшева, IV кылаастан Настя Мохначевская, III кылаастан Миша Матвеев, II кылаастан Гена Борисов, I кылаастан Валера Бавшев уо.д.а. Ветриналарга — ииһилээ бастаары комсомолецтара, сэрии кыттыылаахтара, үлэ бастыҥнара. Президиумҥа — бэйүөлэх ыҥырыллах дьоно.

Учууталлыгар А. К. Саввина мустубут оҕолору үөрүүлээх бичэрдээринан, оройуон күннэрин итиитик эҕэрдэлээн турэн боростуой тылынан ойдоҥнытүө сылы ударничество үөскээбит историятыттан, Советскай республикаҕа, оройуоҥҥа иһиниэ, оскуолаттан кылааска ининэ, чэһилии кэпсиир. Оҕолор онтон ударниктар диэн киммиэҕиттэрин суруктарыгар быардарыгар иитэрэ-оссо тэҥ хонэттэн ойдүүллэр.

— Үлэ уонна үөрэх ударниктара — уруулуулар, — диир Александра Егоровна. — Үлэ советскай дьонуу бэрээдэк, олорор олох, киһи үтүө соцуола буолла. Бу — чинс, хайҕал, албан аат дьыалата. Онтон, оҕолоор, үөрэх — үлэ...

Аҕаатар үөрэнэргэ Ильич кэриэстээригэр, быйыл, ленинскэй сыалга ударник буолуу ойуобай суолталлаахтар бэлиэйэн токтуур.

— Сыл аҥарыннааҕы түмүгүнэн оройуон үрдүкэн 70 отличник, 775 ударник баар, — диир киһи итиэтэн саппыы. — Онтон бэйиэ 251 үөрэнээччилээх оскуолабытыгар баара-суоҕа 41 ударниктаахпыт — бары үөрэнээччи 16,3 бырыһыана. Оҥуола үһүс кылаас малалдыыснаата — киниэр 55 бырыһыанынан ударниктар. Бу кэмҥэ үөрэҕи билии киниэрдэргэ 81, комсомолецтарга 89,5, интернаттан иитиллээччилэргэ 62,5 бырыһыаныта эрэ тэҥнэстэ. Отличниктыт, холобуур аһан, биир да суох. Атын оскуолаларга биһиэхэ курдук буолбатах. Холобур, Сунтаар оройуонун биир оскуолата 17 отличниктаах, 224 ударниктаах түмүгүн мин билиэтим радионан иһиттим.

Бу тылларга оҕолор «Эйбыннаа!..» дэйэннэр бэйэлэрин түстэрэгэр кыбыстыбыттын түүннээр.

41 ударниктарбытыттан отличник буолуоктарын сэппиэктэр ыҕыйҕар суохтар. Үчиэтэрагар оссо хичэйэн, кэпэ ымыйан баарыактарин эрэ наада. Онтон орто үөрэнээччиттэн ударниктан үүттү резервата баар эбэх, маныаха киһи кыһаллан эрэ түһүөххэ.

Ударниктар үчүгэйи тардалар, үчүгэй иһин охсуһар дьон буолуохтаахтыт. Оскуолары үөрэххэ хол-доол сыһыаннаахтар, бэрээдэги кэһээччилэр баалар. Кинилэри эрэ тардарга турунуохтаахпыт.

Ол киммиэрий? Маны кэлэтэ оскуола директорын кабинетыгар киирэ сылдьыбыттар. Киэн үөрэнээччилэр ситэтэн оҕолору урукка ..., учуонна, контурулунан ылан иһэр сурунуллаах эбит. Лыткин Гоша IV кылаас үһүс сылын үөрэнэр эрэ ... үлэлээр түмүгүнэн билиитэ дэрэмэ үс предмеҥҥэ куһаҕан. Бэрээдэги эмиэ. Кыралары атаҕастыыр. Урукка ... Аапина аахпатах, үлэлээбэтин V кылаастан Тарабукин Вася, VII кылаастан Барашков Вова ... предмеҥҥэ ситиспэтэхтэр...

Трибунаҕа — алюктоох Карл Маркс аатынан колхоз бырабылаанньатын председателэ, кырдьаҕас үөрэнээччилэр уонна тыа хаһаайыстыбатыгар социалистическай куоталаһыы туйгуна В. С. Лыткин. Киһи оссо 1938 сыллаахха сэттис кылааһын иһэр туйгун сыналарынан бүтэрэн бу оскуола бастакы отличнига буолбутун ахтыыта оҕолорго улахан интэриэһи тарта.

— Эһиги үлэ үтүө түмүктэрин космическай хараабыллар таһыйа киниэ бэрэрэр көрөрбүт. Чугастыы бу бэйиэти олорор бэйүөлэхпит да хайа бэлэбит тыла кэрэтин үлэрийдэ. Урут маннык буолбатаҕа. Ол барыта үлэ түмүгэ. Үлэни чэлистиир, ытыктаа! — диэн бүтэрэр бэйэтин этиитин Василий Сергеевич.

— 1941 сылтан, сэрии саҕаланыаҕыттан, үөрэнэр хаах күчүмэҕэй буолбута, үлэһит буолбуппут, — диир атын эрээтэр — М. М. Слепцов. — Оҕус сиэтиннэттэн, эт сиэтиниттэн үүтээ суха тутар, харах тарыыр, кэлэтыылааҕа үлэлиир, от оҕустарар... чистэнии исиниит. Ас кэмчитэ. Күнүгэ 200—300 грамм бурдук бэриллэрэ, ону кыһыы ...гостобут, албанан суорат ыттарбыт...

Киһи шоферга үөрэнэн 1951 сылтан күн бүгүнүгэр диэри бу идэбинан үлэлии сылдьабын. 1945 сыллаахха кыайыыга бастааһынан «Үлэлэр туйгунун иһин» медалынан наҕараадаламмытым. 1959 сыллаахха коммунистическай үлэ ударнигын аата иҥэриллибитэ. Киһи «Бочуот Знага» ордьенынан наҕараадаламмыта.

Оҕолоор, ударник аата маннык кэлбэт, улахан үлэттэн, сыраттан, барыта-бары коммунистическайдыы сыһыаннаах тахсар. Уонна мин эһиэхэ баҕарыым: муҥутуу сайда турар олохпутугар техника быһаарар суолтатын ылар, онон эһиги техническэй билиилэри баһылыыр га, кото техникаҕа бэрдэргэ билиигэттэн балаахчаһатынахыт.

Бу оскуоланы 1962 сыллаахха бүтэрэн баран бэҕа оттунан ыыныллыксыт буолбут, коммунистическай үлэ ударнигар, райсовет депутатыгар тигийэ үүммүт, билиитин иһиллии Советын исполкомун секретара комсомолка Татьяна Гоголева быраттарын, балыстарын бэйэ быһаччы уйгуну-быйаҥы айыыһар суолун түтүһэргэ ыҥырда.

Оҕолор аттарыттан оссо үчүгэйдик үөрэнэргэ эрэннэрэ Ульяна Громова аатынан пионерскай дружина советын председателэ, сэттис кылаас үөрэнээччитэ Валя Протодьяконова, үөрэнээччилэр комсомольскай тэрилтэлэрин ыаныс секретара, алтыс кылаас үөрэнээччитэ Маша Джуалова тыл эттилэр.

Түмүккэ директор Н. М. Матвеев оскуолаҕа юбилейнэй чиппэр билэрилинэн турарын сааҕар, билиигин туругунан 60-тан тахса ударник баар буолуон оҕотуор эрэлин биллэрэр.

Ударниктар атыттартан ордук бырааҕынан туһанар буолуулара бу да киэһэттэн көһүннэ. Ол курдук киинэлэргэ уруһуй тэтэрээтэ, уолсай тэтэрээт, шарикойай авторучка курдук дьобиригэ таҕыыбыт тэриллэр атыылаанкыыллар. Концерт, оскуола «Украина» киноаппаратынан В. И. Ленин тустугар киинэ кэрдүүлэр, аттракцион тэрилинэ, ооньоотулар-көрдүһээтилэр.

...Бэйиэдэннинын сарсыарда директоры кэрэбөҕү оскуолаҕа кэлбитин учууталлары урукку эрэ кылааска олоророрбоо. Үөрэҕи билиини үрдэтэр иһин охсуһуу бара эттиһэр сылаанан бара турар...

С. ДАНИЛОВ

Культурнай олох сонуна

ҮТҮӨ САҔАЛААҺЫН КЫАЙЫЫГА ТЭҤНЭЭХ

ОРОЙУОННААҔЫ культура дьиэтэ. Оруттан тахса сыл устатын-туоратыгар чахха таһааһа үтүс үөрүүлээх-кэтүүлээх түмсүү буолбутун, ооньуу-ыар ыһийуттан тутуллубутун ааҕан сиппэкиин. Ооньуу диэн буолла да, бу мэник тыл курдук чаачыкатик сиралтан ааһар, сүдүргү сүйүү ыһын тахсар тыл буолбатах. Бу харах симсиһин да, саҥа дьыллаары харыһа тула уҥүүлээһин да буолбатах. Сценаҕа ооньоһун бу сыралаах, ыарахан айар үлэ. Аһыыр аһы, утуйар ууну умнан туран үлэлээһин. Культура дьиэтигэр буолбут үөрүүлээх түмсүүлэртэн ордук ыһан да умнуллубатынан 1949 сыллаах бэс ыйын 26 күнүн ааҕыам этэ. Бу күн Якутскайдааҕы Саха театра Всеволод Вишневскай «Умнуллубат 1919» диэн пьесатын таһааран туруоруутугар П. М. Решетников — Ленин, Д. Ф. Ходулов — Сталин оруоллары толорон сахалыы саҥарбыттара. В. И. Ленин обраһын сахаттан аан маҥнай айбыт талааннаах артист П. М. Решетников 1947 сыллаахха Н. Погодин «Саалаах киһилэр» Ленин оруолун толорбута.

Кулун тутар 6 күнэ 1970 сыл. Бу күн биһиги оройуоммут культурнай алдар хабыһан да умнуллубат күн. Бүгүн Чурапчы народнай театр аһыллар уонна бастакы үлэтин көрөөччүгэ таһаарар киэһэтэ. Үөрүүлээх миитини кылгас эҕэрдэ тылынан ССКП райкомун секретара Д. Д. Дьячковскай аһар. Киһи тылы театр режиссерыгар И. И. Кандинскайга биэрэр. Иван Иванович Суорун Омоллоон «Төлөн Ньургун...» ...тин кэпсиир. Телероорчулар, — диир киһи.

...эҕэрдэтэн кыргыаҕаһыгар тиийэ биһиги үлэйитигэр сыралларын, бэриммэлэрин, дьиэлэрин-уоттарын түбүгүн аахсыбакка ылус хоптоохтух кытыннылар. Биһиги артистарбыт күнүбүн тэриитэлэргэ үлэлии үлэлии киэһэтин хойукка диэри бэлэмнэнниллэр. Ол курдук пенсионер-учуутал Я. Г. Павлов үс аҥар көстөөх Мугудайтан биир да мунууту хойутуаһыана суох сылдьан дьарыктанна. Ордук активнайдык А. И. Герасимова, Н. Н. Корякин, П. К. Дорофеев, С. Ф. Кривошапкин үлэлэстилэр.

Театр аһыллыытын эҕэрдэлии кэлбит Эдьигээн оройуонун культураҕа методиһа Матрена Гавриловна Слепцова дэлгүтүүлээх тыллары этэ уонна айдабуныгук билиэрэ туттарда. Республика үгүс оройуоннарыттан кэлбит эҕэрдэ телеграммалары Г. Д. Ефимов аахта. Үөрүүлээх бэлэхтэрэ найгыга режиссер Кандинскайга, художник Семеновка уонна артистарга дастабылаахаллар туттарылыннылар.

Мустубут дьон саҥа тэриллэр Чурапчылааҕы народнай театрга П. М. Решетников аатын иҥэрэр түбүгүн ССКП райкомун бюротун уонна райсовет исполкомун хууралтарын иһитиннэриини истиҕи бэйирэбылаахха көрүстүлэр. Итэ биһиги театрбыт Решетников аатын үлэлээригэр абоэһинэстинир. Чурапчы үгүс-үгүс самодеятельноһа урукку өттүгэр аналлаах фестиваллары, культура эстафеталарыгар ... түһэсэн ситиһиилээхтик кыттара. Ол аналлаах специалист суохтутан эрэ. Режиссерга сиэх театр син биир кэйтэ суох ыал курдук. Биһиэхэ анал үөрэхтээх режиссер, балетмейстер, художник үлэлииллэр.

Пьесаны көрөн баран туох түмүккэ кэлиэххэ сөбүй? Маннан ооньообут дьон бары дэлэҕэ сценаҕа аан маҥнайгы тахсыылара буолбатах, урут бары ооньообут дьон. Ол эрээри урут салайар, сүрүннүүр киһилэрэ суох буолан көрөөччүгэ отчэ тиийбэт-түгэннэк курдук ооньууллара. Онтон бу сыралыга букатын атын буолла. Режиссер буочара, суолла-иһиэ чахчы ооо кицирбит.

Сүрүн оруолу толорбут Никита Корякин бу да сыралыга чахчы талааннаахтык көрүннэ. Учуутал А. И. Герасимова ниньурэ суох үчүгэй талаан. Киһи бу сыралыга режиском айэтэ Олоппо эмээхсин буолан сценаҕа киирэн ытыллыныр да, айэ эрумэн кэтэхэстикки арайды. Театрга биир үчүгэй талаан көһүннэ. Ол Сахарова Платонова. Киһи тыла суох бэйэлэрин саллаһыын оруулары толорор. Биир да тыла сэнарбат эрээри хас хамсаныыта, ньимаата дьиктилээх артистыы. Кэлэр да өттүгэр киниттэн үгүһү күүтүөххэ сөп. Итиэ курдук Араллааны П. Дорофеев, урук генерала Ранитины — Е. Монастырев кэтэртэлиилэрэх айдылар. Пьеса декорациятын үчүгэйдик оҥорон художник Семен Семенов ... көрөөччүлэр.

Туох барыта маҥнай саҕаланыытыгар, маҥнайгы харыыга ыарахаттары көрсөр, эрэннэрдэрбит. Онтон биһиэхэ театрбыт маҥнайгы харыыта кэскиллээх, киһи буолан дьиэхэ наада.

Ф. ФИЛИППОВ

ТАШКЕНСКАЙ УОБАЛАС. Узбекскай ССР үтүөлээх агронома биллиилээх цитрусовод З. Фахрутдинов (снимокка) Орджоникидзевскай оройуон Ленин аатынан колхоһугар үлэлиир. Киһи теплицаларга биирдии килограмм ыйааһыннаах лимоннары үүннэрдэ.

Р. Шамсутдинов фотота.
ССТА фотохроникатa.

Биһиэхэ эппиэттииллэр

«Саҥа олох» 1970 сыл тохсуннь 29 күнүгэр бэчээттэммит Д. Новгородова «Албынныатылар дуо?» диэн суруга ас хоһооннуан промкомбинат маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэтин секретара таб. Варламов маннык эппиэти ыытта.

«Ыйытыллыбыт чахчылар баалар. Детсад сабиэдиссэйэ Новгородова сметатыгар керуллүбүт убэ сабыылаары гынан ситэ буппэтэх бородууксуйаны ылбыт. Партийнай тэрилтэ уопсай мунньаҕа сыал кастардарыгар иниииктин ситэ буппэтэх бородууксуйаны тарыатээр нэрдаһуулэринэн бирэҥэни булугучуудахтан пахтеилларыгар сорудахтаата уонна Бахсы детсада ылбатах ...

Биһиэхэ эппиэттииллэр

Өр-үүт промышленнаһын оройуоннааҕы хонтуоратыгар партийнай тэрилтэ секретара тов. Макаров В. А. биһиги хаһыаппыт олунньу 21 күнүнээҕи нүөмэригэр бэчээттэммит «Тоҕо кэрдэттэ» диэн суруйууга партийнай уопсай мунньахха дьүүллэһиллибитин туһунан биллэрдэ. Онно приемщик Н. С. Филиппов государствоҕа туттарыллан баран тэрээбит ынах ньирэйин бэйэтигэр атыылаһан ылбытын иһин ыйыы оҥоһуллубута. Приемщик П. С. Брызгалов өлөрүллүбүт оҕуһу тыынныы диэн сыыһыйаһан кэрдэтэ сылдьыбытын үөһэ тэрээһу сылдьар ынахтары сыанатын түһэрбэккэ туппутун иһин идэлээх союз олохтоох комитетын көрүүтүгэр биэрилиннэ.

ИНДИЯ. Сурагарт (Раджастан штата) фермаларыгар бурдугу астыы. Бу механизированнай хаһаайыстыба Советскай Союз көмөтүнэн тэриллибитэ уонна сөп бүрүүллү-итиэтэ Азияҕа биир саамай бөдөҥнөрө.

А. СТУЖИН фотота.
СССТА фотохрониката.

Элбэх күндү түүлээҕи

Икки ый түмүгүнэн, түүлээх бултааһынын бастакы кварталлааҕы былаана 104,8 бырыһыан толорулунна. Оройуону итиннэ үчүгэй көрдөрүүгэ Субурууская аатынан совхоз булчуттара тиийдилэр. Кинилэр былааннарын 264,6 бырыһыан толордулар. Оттон колхозтарга икки ый түмүгүнэн түүлээх булталһынын бастакы кварталлааҕы былаанын туолуута 47,7 эрэ бырыһыаҥҥа тэҥнэстэ.

Манна балачча үчүгэй түмүгү сорудаҕын 70,5 бырыһыан толорон Эрилик Эристиин аатынан колхоз ситистэ. Киэн салайааччылара кадровай булчуттары толору ахсаанынан квартал саҕаланыаҕыттан түрүөрбүттэрэ, бары наадалааҕынан хааччыйбыттара. Ол иһин булчуттар кинилэр сирдэриттэн талыйан, элгэм булланнылар. Кинилэртэн кварталлааҕы былааннарын Н. А. Исселеский 181, К. Ф. Адамов 125, Н. Н. Петров 124 бырыһыан толордулар.

Карл Маркс аатынан колхоз салалтата булчуттарын итиэннэ иттэтэ суох тэрээһиннээхтик таһаарбыта. Кварталлааҕы сорудахтарын Окопешников С. Н. 127, Слепцов Ф. Ф. 120 бырыһыан толордулар. Оттон пенсионердар Г. Ф. Местников уонна С. Н. Федоров биирдии байалара 400 — 500 солк. бултаан йайдыйдылар. Ити ардынан колхоз былааныгар 45,6 эрэ бырыһыан толордо. Көрдөрүү итиннэ намтаабытыгар үгүс булчуттар бултаммыт түүлээҕи сиэн туттарбакка тэҥнэстэ.

Манных итэҕэс оройуон үлэтигэр таһаарыллар. Киэн аһуута улахан. Холобура 1969 с. бастакы кварталлар Хадаар сельсовета 2500, Бахсы сельсовета 1500 солк. түүлээҕи сдатынна кварталлааҕы эргиирин киллэрбэтэхтэрин ахтыахха сөп. Бахсы итиннэ итэҕэһин хатылаабат иһиттэн, бултаммыт түүлээҕи ый аайы туттаран аһара сорук туруорулубута. Карл Маркс аатынан колхоз уонна Бахсы сельсоветун салалталара ити дьаһалы толорбокко сыыһа-халыы, кварталлар иһинэн туттарар дьаһаллары ыларга эрэниэхтэрин чугурдааналлар.

Калинин аатынан колхоз булчута С. А. Беляев, Ленин аатынан колхоз булчуттара Н. П. Мордусин уонна В. Н. Ризинскай былааннарын ааспа аһарыллара түүлээх суох буолбатаҕын, булчуттары сонтоох ахсаанынан туруорар буоллахха, былааннар хаһан баҕарар туолар кыахтаахтарын көрдөрөллөр. Ол эрээри ити икки колхозтар үлэбит элин таайбыт диэн бирачччана туруоран кадровай булчуттар ахсааннарын аҕыйаталлар. Оттон любительскай булчуттары кытары үлэни тэрийбэттэр. Ол иһин кварталлааҕы былааннан Ленин аатынан колхоз 34,1, Калинин аатынан колхоз 24,9 эрэ бырыһыан толорон иһэллэр.

Түүлээх булталһынын хонтуруоллааһыныгар уонна тэрийиигэ сельсоветтар салалталара уонна кинилэр Советтарын исполкомнара үгүс үлэни ыытыахтаахтар. Ол эрээри кинилэр ити боппуруоһу дьүүллээн, дьаһаллары кинилэр ылынан иһиттэлэр. Маныаха Мугудай нэһилиэгин Совета уонна Бахсы сельсовета аасыыт сыллааҕыттан үрүөн сегостуохтарын наада. Кинилэр хайа Калинин аатынан колхозтара түүлээх булталһынын сыллааҕы былаанын баара суоҕа 168 солкуобайынан толорботоҕо. Оттон ол сылга колхозтаах А. П. Максимов бултаабыт 520 солк. түүлээҕи буолла Якутскайдааҕы общественнай кадалһыннар туттарбыта.

Оройуон колхозтара түүлээх булталһынын былаанын толоруулара ыараабытынан улахан кэмэ буолар уонна бары оройуон киһилэрэ общественноһын оттугтуо эрэйдэллэр. Райсовет исполкомун 6. дь. олунньу 25 күнүнээҕи быһаарыытынан киин булка 19 киһини түрүөрүөхтээх. Тэрилтэлэр салайааччылара ити дьону хамнастарын толору төлөөн туран бэстэлээн ыытыахтаахтар.

Ыйыллыбыт сылга түүлээх булталһынын былаанын толорор иһин бары күүс туруоруллуохтаах.

М. СОФРОНОВ,
райсоюз бырабылыанньатын председателин солбуйааччы.

СОЦИАЛИСТИЧЕСКАЙ БАС БИЛИИНИ ХАРЫСТААҺЫНҤА ЭППИЭТЭ СУОХ СЫҺЫАННААҺЫ СОДУЛЛАРА

(Бүтүүтэ. Иннин 2 стр. көр).

Народнай хонтуруол оройуоннааҕы комитета үүтү тутар пууннар үлэлэрин тупсарар дьаһалы ылары ыытыгар, Одьулууннааҕы арыы сыаҕар мастер Л. И. Галасарова, лаборантка Л. Т. Черных 2895 кг арыыны буорту оҥорбуттарыгар, элбэх үүт, сүөгэй буорту буолуутугар, Бахсы арыытын сыаҕар мастер И. И. Тараппин элбэх бородууктаны буорту оҥорбутугар материальнай эппиэккэ тардарыгар сорудахтаабытын толорботох.

Народнай хонтуруол комитета ити таһаарыллыбыт итэҕэстэрин иһин масомолпром урукку директора В. Г. Тытыгынаев үлэтиттэн босхолонуутун сибидиэнньэҕэ ылан туран, кинилэр биир ыйдаах хамнаһынан 120 солк. куобайынан начет оҥордо. Масомолпром систиэмэтигэр социалистическай бас билиини харыстааһыҥҥа тахсыбыт итэҕэстэр тустарынан справканы масомолпром управлениетыгар уонна Чурапчытааҕы хонтуоратыгар ыытыллыыта, баар итэҕэстэри туоратыыга дьаһаллары ылары, материальнай эппиэттээх дьоннору таһаарбыт начеттарыгар сорудахтарын толоруу наадалааҕынан хаахта. Ыскылаат сэбиэдиссэйэ Н. В. Артемьева бэйэтин кодотчутугар баар 790 кг сыа сытыйбытыгар дьаһалы ылбатаҕын иһин ый аһардаах хамнаһыгар 40 солк., приемщик коммунист Н. Р. Сидоров алта сүөһү уута түһэн ол бүтүн пластиинэ сорумуттуун уонна алуктарин үчүгэй ити ыытта холбуу ыйаан бүннүйбүтүн иһин биир ыйдаах хамнаһынан 70 солк. начет оҥоһулунна уонна таһаарбыт итэҕэстэрин иһин кинини партийнай тэрилтэ көрүүтүгэр биэрилиннэ.

Райпотребсоюз бырабылыанньатын (председатель Д. Ф. Дьячковскай) кинилэргэ ааһыттаах арыыны хас ый, кварталын масомолпромтан ылан иһэригэр сорудахтанна. Оччотугуна бириэмэтигэр ылбакка арыы буорту буолуута тахсар түбэлтэтигэр тахсыбыт начетту эргиэн салайааччыларыгар аныыллыа диэн сэрэтилиннэ.

Масомолпром материальнай базатын бөҕөргөтүүгэ уонна кадрдарынан хомолоһүүгэ туһааннаах советскай, хаһаайыстыбаннай органнар көмөлөһөллөрүгэр ССКП райкомугар представление түһэрэргэ уурааҕы этилиннэ.

Сырыытын түргэтэтэрэ наада

Субурууская аатынан совхоз түүлээх тутааччыбыт сороҕох — Семен Макаров. Ааспыт сыл төрдүс кварталыгар биһиэхэ, Солоцов отделениетыгар, биирдэ да сылдьыбатаҕа. Бастакы кварталга биирдэ сылдьыбытыгар Константин Федоров 1037, Кузьма Башарин 750, гараж кочегара Егор Иванов 250, Коля Семенов оҥорбут 150 солкуобайдааҕы туттарбыттара.

Ити кэмнэттэн бары булчуттарга элбэх түүлээх мунньулунна. Холобур, Константин Федоров 100-тэн тахса андаатардаах, биир сыһыы саһыллаах, 100-түү андаатар Кузьма Башариҥҥа, Семен Брызгалова сытар. Онон түүлээх тутааччы сырыытын түргэтэтэрэ эрэйиллэр.

Е. ЕГАСОВ.

СПОРТ ★ СПОРТ ★ СПОРТ

Уолаттарбытын суохтаатыбыт

«На боевом посту» хаһыат байыалгы дьыллаах 42 №-дээр РСФСР үтүөлээх тренерэ Н. Фрунзиев Рагаҕа ыытыллыбыт күрэс тустууга бастыыр иһин ССРС Соболонникиях Күүстэрин күрэхтэһиитин туһунан ыстатыйата бэчээттэннэ. Онно этиллэр, биһиги командабыт онус миэстэҕэ тахсыста. Роман уонна Гаврил Дмитриевтар кыттыбатахтара улахан суохтатта. Кинилэри сотору бааҕыта Тбилисигэ ыытыллыбыт аан дойдутааҕы күрэхтэһиигэ кыттыбыттарынан, ССРС тустууга федерациата кинилэри ити күрэхтэһиигэ кыттыннарбатаҕа. Софияҕа ыытыллыбыт ыччаттар уонна студеннар аан дойдутааҕы куоталаһыыларыгар үрүҥ көмүс призера Петр Платонов бэйэтин ыйааһыныгар чемпионата. Спорт маастардара Александр Аргунов, Иннокентий Бугаев, Василий Скляров, үһүс, төрдүс, алтыс миэстэлэри ыллылар.

Волейболга күрэхтэһии

Григорий Николаевич Окоешникова аатынан биирис иһин оройуон колхозтарын, совхоһун уонна оройуон киинин волейболга командаларын күрэхтэһиилэрэ ыытылынна.

Күрэхтэһиигэ Карл Маркс аатынан колхоз командата кыттыбата, оттон Ленин аатынан колхоз кыргыттарга команда туруорбата.

Күрэхтэһиини «рөйүон киинин уонна Ленин аатынан колхоз дьоннорун командалара саҕалыыллар. Бастакы көрсүһүү 15:4 ахсааннаах лениннэр туһаларыгар түмүктэннэ. Оройуон киинин командата итиитэн улахан сөбүлээр уонна атын көрсүһүүлэригэр кыайан ылар. Ити кэмнэттэн алаттыахтар оройуон киинин командатын иккистэ сүбүручу котолор. Иккис гынан бастакы миэстэни калининнар, иккиһин оройуон киинэ, үсүһү совхоз командата ыллылар.

Кыргыттарга Калинин аатынан колхоз командата маҥнайгы, эрэлистэр иккис миэстэҕэ тахсыстылар. Окоешникова бириэһэ Калинин аатынан колхоз волейболистарыгар хаалла.

П. ИЛЛАРИОНОВ.

Кулун тутар экрана

Бу ыйга элбэх саҥа киинэлэр кэлтүөхтэрэ. Олор истэрээр көрөөччүлэр киинэттэн алтан үчүгэйдик билэр түөрт сериялаах «Угрюм-река» диэн хартыынаны көрөхсөн кэрүөхтэрэ. Иккис сүрүн киининэн икки сериялаах көрөөччүлэргэ улаханнык биһирэммит «Майор Вихрь» кэлтүөҕэ.

Кэлэт экраннах хас да киинэлэр кэлэллэрэ былаанналар. «Девушка в черном» — билиҥҥи бириэмэҕэ, дьоннор общество оргогутар олорон сорогохсуйан чугкуйуу, бары-барытыгар лахайынтыыта суох буолуу дьүөрэлэспитэ көстөр.

«У богатой госпожи» — буржуазнай Латинаҕа олорор дьоннор дьылҕалара көстөр.

«Беспокойная семья» — бу Болгария киинэтэ. Инженер Маласыев үлэтигэр үлүһүйэн оҕолорун иитиитигэр дьарыктаммат. Киэн 17 саастаах кыыһа тэрээһиннэригэр биллэрбэккэ эрэ эргэ таксарга быһаарынар, оттон уола халааһынга ыстыыбыны ылар.

«Репортаж с петлей на шее» — чех көрүөтүн аатырбыт уола коммунист Юлиус Фучик геройческай олоҕо, охсуһуута көстөр.

Маны таһынан хоппору маанын киинэлэр кэлиэхтэрэ.

«Каждый вечер в одиннадцать» — телефон номотунан киһи билиэстэн дьоннор дуубалартын арыйсын доҕордоһуулара көстөр. Бу киинэҕэ сүрүн оруолу көрөөччүлэргэ киноҕо биллэр киноактриса Маргарита Володина оонньуур.

Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэрии тиэмэтигэр хас да киинэлэртэн маҥнай кини киинэни ордук бэлиэтээн этиэххэ сөп. «Пятеро с неба» — сэрии маҥнайгы ыарахан сылларын көрдөрүүлэр. Советскай командованиеҕа өстөөхтөр улахан алдьатар күүстээх, массабай өлүүгү араллар химическэй снарядтары айбыттарын биллэр. Ити сангнааабыт алдьархайы тохтор го өстөөх тыылыгар опыттаах десантниктар хапитан Машаев баһылыктаах биэс киһилээх бөлөх бырахаллар.

«На войне, как на войне» — сэрии бириэмэтигэр биир самоходнай оруудьуе экипаһын охсуһуута көстөр.

Маны таһынан үрүт көрөөччүлэр биһирэбиллэрин ылбыт «Королева Шантеклэра», «Гранатовый браслет», «Кавказская пленница», «Заговор послов», «Начальник Чукотки» уо.д.а. хартыыналар көрдөрүллүөхтэрэ.

В. МАКАРОВ, киносеть директора.

Редакторы солбуйааччы **А. Г. ТУРАНТАЕВ.**

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: Чурапчы оройуона, Чурапчы сэлиэнньэтэ, К. Маркс уул. 12 №-рэ.

ТЕЛЕФОННАР: Редактор—0-89. Суруй отдела—0-90. Уопсай отдел—0-91. Типография—0-95.

Редакцияҕа ыытар суруккар аадырыһы, араспаанньаны, ааты, аҕа ааты хайаан да толору суруйуллуохтаах.